

تحلیل مفهوم همدلی در پرستاری

رضا ضیغمی^۱، فروغ رفیعی^۲، سرور پرویزی^۲

چکیده

مقدمه: مفهوم همدلی از جمله مفاهیم مهم پرستاری می‌باشد که تعاریف و الگوهای مختلفی از آن در متون ذکر شده است. هدف این پژوهش، تحلیل مفهوم همدلی در رشته پرستاری با رویکرد تکاملی بوده است.

روش: جستجوی رایانه‌ای در بعضی پایگاه‌های داده از جمله Medline, Cinahl, Proquest, Psychinfo, Social sciences index, Scopus و Sciencedirect با کلید واژگان همدلی و پرستاری در بین مقالات منتشر شده در ۱۵ سال اخیر انجام شد. مضمون‌های عمده، موارد توافق و عدم توافق بین متون، تغییرات رخ داده در مفهوم و روندهای بیرون آمده با روش تکاملی تحلیل مفهوم Rogers مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: از سال ۱۹۹۰ به بعد پنج گونه مفهوم‌سازی از همدلی ارایه شده است که در آن‌ها همدلی به عنوان ویژگی انسانی، وضعیتی حرفه‌ای، مرحله ارتباطی، مراقبت و ارتباط خاص بیان شده است.

نتیجه‌گیری: پرستاری به عنوان یک حرفه باید از همدلی تحلیلی مستقل و در بافت ویژه خود، داشته باشد.

کلید واژه‌ها: تحلیل مفهوم، روش تکاملی، همدلی، ارتباط، ارتباط پرستار-مددجو.

تاریخ دریافت: ۹۰/۶/۲۰

تاریخ پذیرش: ۹۰/۸/۲۸

ارجاع: رضا ضیغمی، فروغ رفیعی، سرور پرویزی. تحلیل مفهوم همدلی در پرستاری. مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت ۱۳۹۱؛ ۱(۱): ۳۳-۲۷.

مقدمه

شده است. این ابهام در استفاده، به ابهام در متون باز می‌گردد (۱۲). نویسندگان بسیاری بیان کرده‌اند که در نتیجه پیچیدگی این واژه، هنوز ابهام درباره مفهوم و مؤلفه‌های همدلی وجود دارد (۱۳، ۶). علت این ابهام در مفهوم و مؤلفه‌های همدلی با ماهیت ذهنی مفهوم، پیچیدگی فرایند همدلی و مفهوم‌سازی ناقص مفهوم همدلی در متون در ارتباط است (۱۴، ۱۳). مفهوم همدلی از روان‌شناسی شروع شده است و به سایر علوم گسترش یافته است. پرداختن به این مفهوم از دهه ۱۹۹۰ به بعد در مقالات رشد بیشتری یافته است و پژوهش‌هایی نیز بر اساس این مفهوم پایه‌ریزی شده است (۲۰-۱۵). بنابراین بهتر است تحلیل این مفهوم در مقالات منتشر شده بعد از دهه ۱۹۹۰ انجام شود.

تحلیل مفهوم، وسیله‌ای برای شفاف‌سازی مفهوم است و دیدگاهی ارایه می‌نماید که موجب تمایز یک مفهوم از سایر مفاهیم مشابه می‌شود (۲۲، ۲۱). رویکردهای مختلفی برای تحلیل

مفهوم همدلی یکی از مفاهیم مهم پرستاری است. درک شدن یکی از نیازهای پایه انسان‌ها می‌باشد. مورد درک واقع شدن پایه‌ای را می‌سازد که روابط بر مبنای آن ساخته می‌شود (۲، ۱). در حرفه پرستاری، پرستاران به طور حرفه‌ای با سایرین به تعامل می‌پردازند. ارتباط بین پرستار و مددجو پایه کارهای پرستاری است (۵-۳). نکته مهم این است که چه چیزی توانایی درک و در نتیجه ارتقای سلامتی دیگران را به پرستار می‌دهد؟ بسیاری از صاحب‌نظران پرستاری عقیده دارند که همدلی این ظرفیت را به پرستار می‌دهد (۷، ۶). با وجود علاقه و مطالعات بسیار در زمینه همدلی، مفهوم، پیامدها و ماهیت آن هنوز نامشخص باقی مانده است (۱۰-۸). همدلی به عنوان توانایی، طرز برخورد و رفتار، احساس، فرایندی فردی و حساسیت توضیح داده شده است (۱۱). واژه همدلی بیشتر به عنوان یک احساس تجربه شده، رفتار و بعد فردی مفهوم‌پردازی

^۱ استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۲ دانشیار، گروه مدیریت پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

نویسنده مسؤول: دکتر رضا ضیغمی